

**Проект на тему : ”
Україна моя
вишивана”
Житомирська область**

**Виконав: учень 7-В класу
ЗОШ №1 м. Бердичева
Симон Валентин**

Історія вишивки

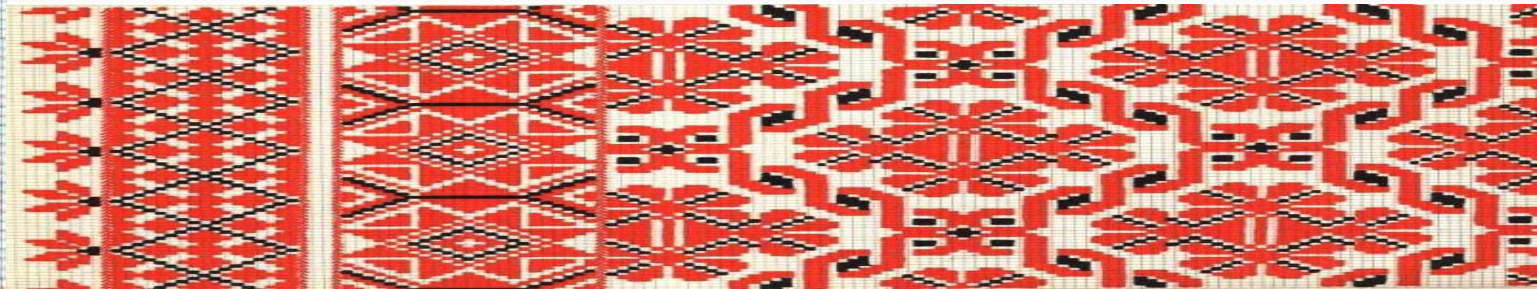
У невичерпній спадщині духовної культури нашого народу є особлива, винятково важлива її частина – вишивка. Вишивка – це духовний символ українського народу, рідного краю, батьківської оселі, тепла материнських рук.

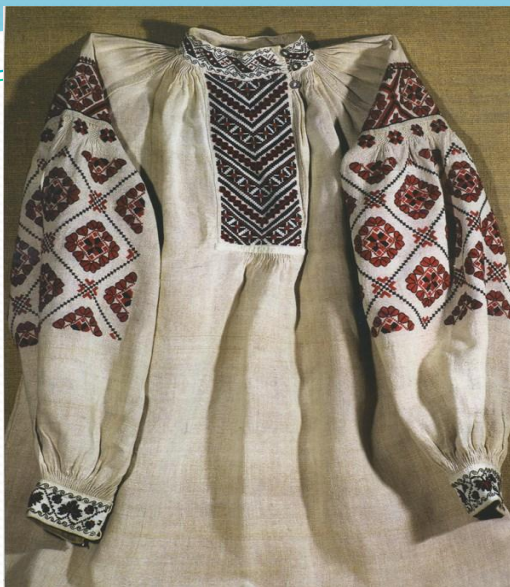
"І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала".

Ці рядки відомої пісні на вірші видатного поета Андрія Малишка засвідчують, що на манівцях життя нашою супутницею є вишивка. Хрестик чи гладь, мереження чи вирізування на лляних, конопляних, бавовняних тканинах споконвіку милують око, радують душу, дають думу, дають працю рукам і думці.

Вишивка – поширений вид декоративного й ужиткового мистецтва. В якому узори та зображення виконуються вручну, на різних тканинах, лляними, бавовняними, шовковими, вовняними нитками, а також бісером, коштовними камінцями тощо.

Перші згадки про вишивку зустрічаються у давньогрецьких істориків, мабуть, ніколи не зможемо довідатись, хто і коли вперше втілив у вишивці красу природи, свої почуття, любов до рідної землі. Однією із причин цього є те, що тканини недовговічні, і наука позбавлена можливості точно визначити час виникнення цього виду мистецтва, тому ми змушені приймати на віру здогадки і припущення дослідників. Дані археологічних розкопок, свідчення літописців і нотатки мандрівників минулого дають змогу вважати, що початок мистецтва вишивання на території, яку займає сучасна Україна, сягає у глибину віків. Його розвиток триває з незапам'ятних часів і до наших днів. Він ніколи не переривався, оскільки вічною є духовність народу, його творчість, прагнення до найвищих вершин прекрасного.

Вишивка – це орнаментальна скарбниця колективного гоніа. В ній втілено чудеса народної вигадки, фантазії, геометризований метод зображення краси землі, природи, сонця, людини.

Сучасна народна вишивка розвивається на основі традиційної спадщини минулого і досягнення художньої культури українського народу. Її розвиток проходив у єдиному русі сучасного народного мистецтва, підпорядковуючись його загальним основам.

Художнє багатство української народної вишивки обумовлене яскраво виділеними провідними центрами вишивального мистецтва, які є в усіх етнографічних зонах України: У кожному із них свої традиції, своя система і творчі методи.

Житомирщина – Поліський край, як і український прапор, розділені природою навпіл. Північна частина області розташована у межах території, вкритої лісами і місцями заболоченої Поліської низовини, на півдні надзвичайно мальовничі долини річок Случ і Тетерів, які, прорізаючи давні кристалічні породи, створюють невимовної краси ландшафти та вирізняють Житомирщину на тлі природного розмаїття України. Житомирщина, за твердженням науковців, вважається прабатьківщиною та колискою слов'ян. Символами Житомирського краю є жито і мир, найкращий в світі льон та пахучий хміль. Прикрасою цього краю є щирі, привітні і працьовиті люди.

Край жита і миру

Вишивка на Поліссі використовувалась не тільки як предмет оздоблення одягу, а й для оздоблення інтер'єру. Для Житомирщини характерні вишивки геометричних фігур. Ці фігури мали глибоке символічне значення. Також у вишивці, притаманній Поліссю, часто використовуються такі мотиви, як «колосок», «барвінок», «мальва», «калина», «виноград», «хміль», «дубові листочки» тощо. Так, мотив «барвінку» є символом нев'янучого життя. У вишивці зустрічається і древній символ «дерево життя», зображуваний переважно у формі листя і гілок. Виконувались поліські вишивки на біло-сірих лляних або конопляних домотканих тканинах. Серед найвідоміших технічних прийомів вишивання на Житомирщині: «хрестик», «гладь», «занизування», «вирізування» та інші. Однією з найпоширеніших технік вишивки на Поліссі була техніка вишивки «гладь».

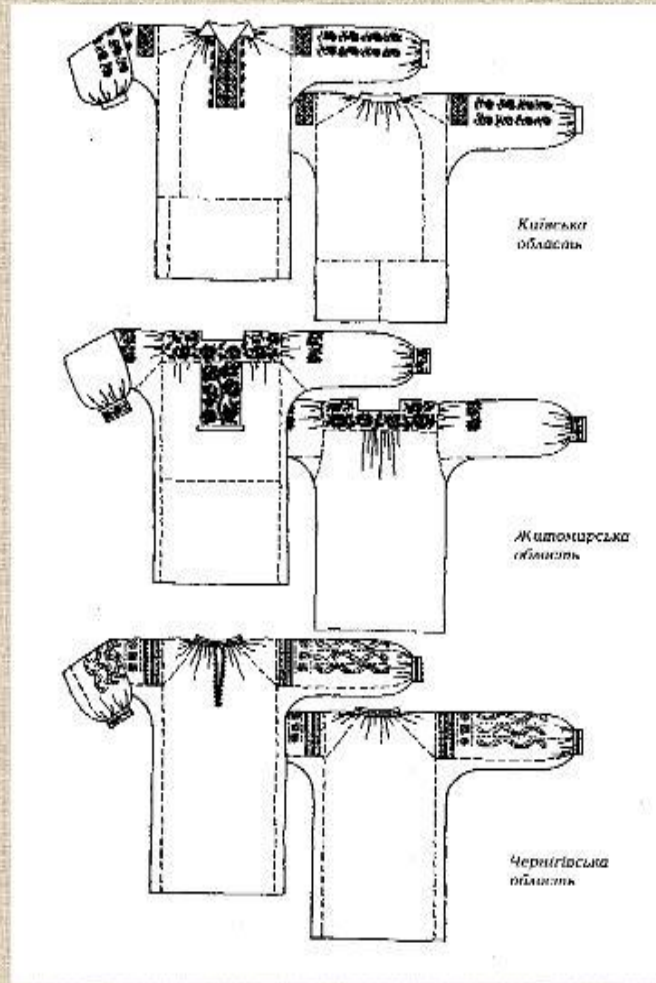
Техніки вишивки на Житомирщині

Дрібний хрестик та "занизування" — так вишивають на Житомирщині. Червоний з чорним або синім кольором повністю вкривають рукав сорочки. Найпоширенішим мотивом є розетка та ритмічний повтор простого візерунка — ламаних ліній, восьмикутних зірок, ромбів та іншого.

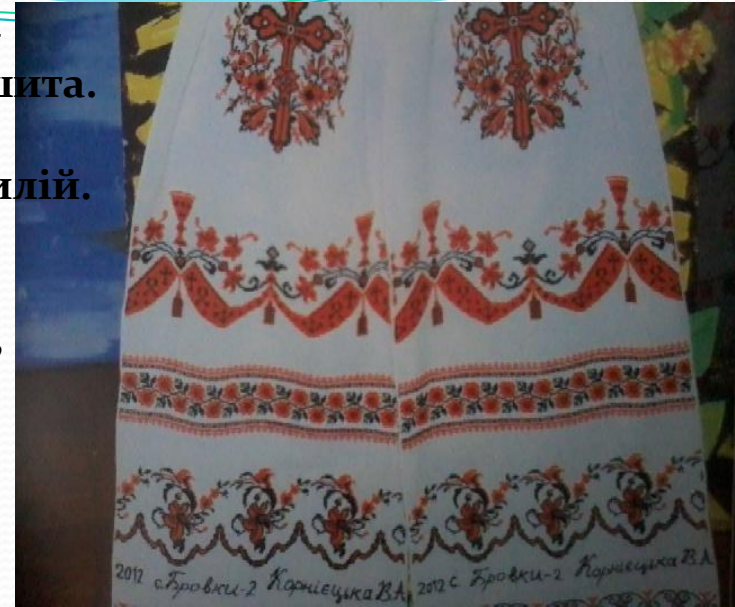
Характерні особливості вишиванок в різних регіонах України

- На Київщині сорочки оздоблюють гладдю, занизуванням, набируванням та хрестиком.
- Для Чернігівщини та Житомирщини характерні білі вишивки. Щоб підсилити загальну виразність, у вишиванці здебільшого використовують шви двох чи більше типів. Наприклад в одній композиції поєднуються шви прозорі(викол, вирізування, мережка) із щільним настилом або іншим видом гладі. Жіночі та чоловічі сорочки змережуються “прутиком” так, як і на Поділлі: прозорою мережкою (шабаком) червоними та чорними нитками

Є на вишиванці розмаїті квіти —
Це ж Україна наша перлами розшита.
Є на ній і гори, є на ній долини,
Все, що є найкраще на Україні милій.
Є на ній і півники святкові,
Є на ній і квіти малинові.
Синя нитка — пtiці прилітають,
А червона — квіти розквітають.
Листя вишиванки зеленаве,
Голуб із голубкою — до пари.
Щоб любов до краю розквітала,
Слава України не пропала.
Вишивали прабабусі руки,
Щоби пам'ятали внуки і правнуки.
Щоби своїм дітям в пам'ять передали,
І щоб рідну землю завжди шанували.
Матінко Небесна, на руках із Сином
Від біди й недолі збережи Україну,
Від рук загребущих, лиха і напасті,
Щоб як вишиванка розквітало щастя

Схеми вишивки притаманні регіонам Житомирщини

Вишиванки здавна носили чоловіки, жінки і діти. Кріпаки і пани, міщани і селяни. Одягали їх у свята та на щодень. За вишиванкою можна було визначити статус та походження власника. Найдавнішими матеріалами, з яких українці виготовляли для себе вишиванки, були тканини з овечої вовни, льону та конопель. Наші бабусі досі пам'ятають багато секретів давнього ремесла. Наприклад, фарбували нитки для вишивання колись лише природними барвниками. Брالی те, що було під рукою: кору, коріння, листя і квіти. Цікаво, що для закріплення кольору нитки запікали у житньому тісті – так вони не втрачали забарвлення протягом десятиліть. Дивовижно, та українським майстриням відомо близько 250 видів вишивальних швів, які базуються на 20 техніках.

Дякую за увагу!!!

